

Заштита од дигиталног насиља

Марта Милошевић

Шта је дигитално насиље?

- Под дигиталним насиљем се подразумева коришћење дигиталних технологија (тј. мобилних телефона и интернета), а са намером да се особа на коју је насиље усмерено повреди, понизи и узнемири, као и да јој се нанесе нека штета. Дигитално насиље подстиче групну мржњу, узнемиравање, праћење, урушавање приватности, вређање на било којој основи, као и ширење непримерених и увредљивих коментара на рачун друге особе.
- Насиље путем интернета може да се испољава на више другачијих начина. Облици дигиталног насиља који су најраспрострањенији су претње, узнемиравање, уцењивање, злоупотребљавање туђих личних података и/или фотографија, сајбербулинг, прављење и коришћење лажних профила, сексуално злостављање путем интернета, дечја порнографија, говор мржње, различите преваре путем интернета...

Облици дигиталног насиља

- Насиље на интернету може да се испољава на другачије начине, а облици који се најчешће срећу јесу:
 - постављање узнемирујућих, увредљивих или претећих порука, слика или видео-снимака на туђе профиле или слање тих материјала СМСом, инстант порукама, имејлом, остављање на чету;
 - снимање и дистрибуција слика, порука и материјала сексуалног садржаја;
 - лажно представљање, коришћење туђег идентитета, креирање профила на друштвеним мрежама на туђе име;
 - исмевање у онлајн причаоницама и на интернет форумима, непримерено коментарисање туђих слика, порука на профилима, блоговима;
 - игнорисање, искључивање (нпр. из група на социјалним мрежама), подстицање мржње (по различитим основама) и др.

Сексуално дигитално насиље

- Дигитално насиље је најраспрострањеније међу млађим генерацијама, али дешава се и да одрасле особе врше насиље над децом – малтретирају их или прогањају уз помоћ интернета. Важно је напоменути да је то кривично дело које је кажњиво законом.
- Одрасле особе (сексуални предатори или насилници) могу лажно да се представљају на интернету и тако уђу у комуникацију са децом и младима, а све у циљу да их сексуално злоупотребе.
- У том случају говоримо о сексуалном дигиталном насиљу или сексуалној злоупотреби путем интернета.

Које су последице дигиталног насиља?

- Када искусиш online насиље, можеш се осјећати као да те сви нападају, чак и унутар твог дома. Може да ти се чини као да нема помоћи. Последице могу да трају дуго и да на различите начине утичу на особу:
- Ментално - осјећај узнемирености, непријатности, неадекватности, љутње
- Емоционално - осјећај срама или губитак интересовања за ствари у којима је особа прије уживала
- Физички - умор (губитак сна) или симптоми попут болова у стомаку и главобоље
- У екстремним случајевима, дигитално насиље може чак довести до тога да особа изврши самоубиство.
- Дигитално насиље може да утиче на нас на више начина. Међутим, оно се може превазићи и особа може да поврати своје самопоуздање и здравље.

ПО ЧЕМУ СЕ ЕЛЕКТРОНСКО НАСИЉЕ РАЗЛИКУЈЕ ОД ДРУГИХ НАСИЉА

- Може бити присутно 24 сата и сваки дан у седмици.
- Особе су изложене насиљу и узнемиравању код куће и на другим местима која су за њега била сигурна.
- Публика и сведоци могу бити многобројни и брзо се могу повећавати.
- Особе које се понашају насилно могу остати анонимне, оне које чине злостављање то може бити подстицај за наставак.
- Без физичког контакта са жртвом или публиком, па је теже схватити последице насилног понашања.
- Код насиља на интернету постоји снага писане речи.

САВЕТИ:

- Никад немојте давати податке ни фотографије о себи, својој породици и пријатељима, јер се могу злоупотребити.
- Имајте на уму могућност лажног представљања.
- Немојте писати ништа чега бисте се стидели ако то прочитају ваши пријатељи у школи или у комшилику, не шаљите фотографије које не бисте желели показати другима.
- Нисте ви криви због тога што вам прете и вређају вас.
- Затражите помоћ од старијих чак и кад мислите да сте учинили нешто недопуштено.
- Немојте избрисати с мобилног податке и фотографије које вам је неко послао јер ће помоћу њих полиција лакше пронаћи особу која вам прети.
- Никад немојте ићи сами на састанак с особом коју сте упознали путем мобилног, на друштвеној мрежи, чету или путем блога.

Могу да заразе рачунар како би нам украли идентитет или преузели податке.

Могу да опљачкају крађом лозинке за приступ неким он-лајн сервису.

Могу да направе проблеме у функционисању рачунара помоћу вируса.

Могу да преузму контролу и да га користе за напад на друге кориснике широм света.

Води рачуна могу да те наведу да посетиш лажни сајт неког од он-лајн сервиса које користите и тамо оставиш личне податке.

Знам, знам зато нигде не остављам податке о себи.

Безбедност ученика на Интернету

- 31% ученика је лично упознао особу коју је први пут контактирао/упознао на интернету.
- 15% ученика је доживело непријатност на интернету.
- 34% ученика на чату прича са непознатим особама.
- 31% ученика је изјавило да њихови родитељи не знају шта они раде на интернету.

Могу да заразе рачунар како би нам украли идентитет или преузели податке.

Могу да опљачкају крађом лозинке за приступ неким он-лајн сервису.

Могу да направе проблеме у функционисању рачунара помоћу вируса.

Могу да преузму контролу и да га користе за напад на друге кориснике широм света.

Води рачуна могу да те наведу да посетиш лажни сајт неког од он-лајн сервиса које користите и тамо оставиш личне податке.

Знам, знам зато нигде не остављам податке о себи.

Анкета

- Једно од петоро деце је примило позив (путем чета, е-маил) за сексуални однос или му је неко дошао у јавност.
- Једно од троје деце је без своје жеље видело фотографије нагих људи или људи током сексуалног односа.
- Једно од седморо деце је било малтретирано или је било угрожено.
- Једно од десеторо деце је примило позив за сексуални однос уз претњу – Манијак који је упутио позив их је питао да се састану с њим негде; звао их је телефоном или им послао е-маил...
- Свака четврта девојка је спремна да оде на састанак са непознатим.

Razlozi za vršenje digitalnog nasilja

